

Ρούσσο Βρανάς

Η γνώση είναι δύναμη

Η γνώση...

... είναι δύναμη. Με αυτό το σλόγκαν, οι ευρωπαϊκές ηγεσίες οδήγησαν τους λαούς τους στο κατώφλι του εικοστού πρώτου αιώνα. Και τώρα που έχουμε μπει σε αυτόν για τα καλά, ήρθε πια η ώρα να μοιράσουν αυτήν τη δύναμη το ίδιο όπως μοιράζουν και τον πλούτο: στους λίγους τη μερίδα του λέοντος και στους πολλούς τα ψίχουλα.

Οι φοιτητές...

... της Σκωτίας τρέμουν την επόμενη χρονιά. Επειδή όσοι θα εγγράφονται στο εξής στα πανεπιστήμιά της από την υπόλοιπη Βρετανία, θα πρέπει να πληρώνουν διδάκτρα έως και 9.000 λίρες τον χρόνο. Τι φοβούνται οι σκωτσέζοι φοιτητές; Πως αργά ή γρήγορα θα τους αποβάλει το σύστημα, προτιμώντας εκείνους τους φοιτητές που θα μπορούν να πληρώνουν όσο όσο για τη μόρφωσή τους. Ετσι, η δωρεάν ανώτατη παιδεία της Σκωτίας θα υπονομευτεί, με τη διείσδυση μιας ιδιωτικής αγοράς στα πανεπιστήμιά της. Μα ακόμη και τα πανεπιστήμια που βλέπουν με καλό μάτι αυτήν την αγορά, βρίσκονται μπροστά σε μερικά βασανιστικά ερωτήματα: Πόσο άραγε πρέπει να χρεώνουμε τους φοιτητές; Αν βάλουμε ακριβά διδάκτρα, θα χάσουμε πολλούς. Αν βάλουμε φθηνά, θα κινδυνέψουμε να μη μας προτιμήσουν φοιτητές που θα μας θεωρήσουν «β' κατηγορίας». Ομως, αυτό το σκεπτικό ταιριάζει πιο πολύ σε μπακάλικα παρά σε εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Η επίθεση...

... στη δωρεάν παιδεία βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη από άκρη σε άκρη της Ευρώπης. Στην Καταλωνία, που οι φοιτητές της σήμερα πλημμυρίζουν τις πλατείες των αγανακτισμένων, η τοπική κυβέρνηση εφαρμόζει αυτό που ονομάζει «νέο πανεπιστημιακό μοντέλο». Με δυο λόγια, περικοπές έως και 20% στη χρηματοδότηση των πανεπιστημίων, με αποτέλεσμα τις απολύσεις καθηγητών και την κατάργηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων, αλλά και αυξήσεις στα δίδακτρα που γίνονται πια απαγορευτικά για τους φοιτητές που το εισόδημα των οικογενειών τους μειώνεται συνεχώς τα τελευταία χρόνια. Αντίθετα με τις απατηλές διαβεβαιώσεις των πολιτικών ηγεσιών, αυτή η «λιτότητα στην παιδεία» δεν είναι συγκυριακή, αλλά προγραμματισμένη από καιρό. Δεν οφείλεται στην οικονομική κρίση, αλλά προβλεπόταν εδώ και χρόνια από τη «διαδικασία της Μπολώνιας» για τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού χώρου ανώτατης εκπαίδευσης. Ο στόχος είναι ο αναπροσανατολισμός της ακαδημαϊκής γνώσης σε εξειδικευμένες τεχνοκρατικές κατευθύνσεις, που θα χρηματοδοτούνται από ιδιωτικές επιχειρήσεις και θα παράγουν στελέχη γι' αυτές - κάτι που κάθε άλλο παρά αποτελεί εγγύηση για την ανεξαρτησία, την αμεροληψία και την αξιοπιστία των ερευνών και των σπουδών που θα παράγουν έτσι τα πανεπιστήμια, φυσικά με το αζημίωτο.

Η τραγωδία...

... των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων με την επιβολή αυτού του μοντέλου κουβαλάει μαζί της μία άλλη. Καθηγητές και φοιτητές βρίσκονται σήμερα στη δυσάρεστη θέση να αγωνίζονται για να διατηρήσουν μια κατάσταση που, μολονότι έχει και αυτή τα στραβά της, δεν τολμούν να αποπειραθούν τη διόρθωσή τους, επειδή ξέρουν ότι στην παραμικρή τέτοια απόπειρά τους, τα αρπακτικά καιροφυλακτούν για να μην αφήσουν λίθο επί λίθου.

Πηγή: Εφημερίδα Τα Νέα, 06/09/2019, στήλη "Δρόμοι"

<http://www.tanea.gr/kosmos/article/?aid=4654662>

Αναδημοσίευση: www.e-keimena.gr